of the wool of goats and rams अजैलकस्य च दशभाग: पञ्चदशभागो वा ArthS'ā. i. 277. 2 (2. 22) (comm. अजैलकस्य अजैलकालोमजस्य)

अजोक्ति (ajokti) *f.* decree or order of the Unborn One (i. e. Brahman) मुष्काभावस्त्वजोक्त्या द्रुततरगतये स्वैरमायोधनादौ (करिणाम्) Māta-Lī. 1. 39.

अजोक्षन् (ajokṣan) *m.* goat and bull or ox अजोक्षा चन्दनं वीणा आदर्शो मधुसर्पिषी । ··· गृहे स्थापयितव्यानि MahāBhā. v. 40. 9 (BhārBhāDī. अजेन सहित उक्षा)

अजोगन्ध (ajogandha) *m.* **i** name of S'iva (at the holy place Prabhāsapattana in Saurāṣṭra) अजोगन्धस्य देवस्य पूर्वमाराधितस्य च । प्रासादं कारयामास SkandP. vii(1). 294. 12; **ii** name of a Tīrtha अजोगन्धश्च पार्थिव । एते चान्ये···पुण्यसंकीर्तना: शुभा: । तोयैस्त्वामभिषिञ्चन्तु ViṣṇuDhaP. ii. 22. 150.

अजोगन्धसमीपतस् (ajogandhasamīpa-tas) *adv.* near the holy place called Ajogandha (Prabhāsapaṭṭaṇa in Saurāṣṭra) तस्मिन् कुण्डे तु विन्यस्य अजोगन्धसमीपत: SkandP. vii(1). 294. 16.

अजोदर (ajodara) *m.* name of one of the soldiers of Skanda (शृणु नामानि चान्येषां येऽन्ये स्कन्दस्य सैनिका: ।) अजोदरो गजशिरा: MahāBhā. ix. 44. 56.

अजोदरभव (ajodara-bhava) *adj.* (hair) growing on the belly of a goat लेखनी त्रिविधा ज्ञेया स्थूला सूक्ष्मा च मध्यमा । ··· विन्यसेच्छङ्कुम् ··· । तत्र संयोजयेत्पुन: । स्थूलायां वत्सकर्णोत्थमजोदरभवं परे S'ilpaRa. i. 46. 55.

अजोदुम्बरफला (ajodumbaraphalā) *f.* name of a plant [pw]

[1]**अजोद्भव** (ajodbhava) *adj.* which is the source of *aja* or *ajā* (the Unborn One, viz. Viṣṇu, S'iva, Brahmā, or Māyā) (लिङ्गं स्मरामि) षड्विंशकमजोद्भवम् LiṅgaP. i. 1. 23; नारायणश्च भगवान् तुष्टाव च कृताञ्जलि: । ब्रह्मा च मुनय: सर्वे पृथक् पृथगजोद्भवम् LiṅgaP. i. 100. 50; ततो वर्षसहस्रान्ते द्विधाकृतमजोद्भवम् । अण्डमप्सु स्थितम् LiṅgaP. i. 17. 67 = S'ivaP. ii(1). 8. 22 (46B. 9)

[2]**अजोद्भव** (ajodbhava) *adj.* (meat) of a goat आविकं तरसं रुच्यं लघुक्रव्यमृ(म)जोद्भवम् Mānaso. iii. 13. 1418.

अजोपगत (ajopagata) *adj.* occupying the zodical sign Aries कर्किवृषाजोपगते चन्द्रे लग्ने धनी सुरूपश्च LaJāta. 10(6). 5.

अजोपचारकुशल (ajopacāra-kuśala) *adj.* expert in attending to the goats अजोपचारकुशले पुंसि स्यान्मलहारक: NānārthāSaṁ. iii. 99. 76.

अजोपम (ajopama) *adj.* like the Unborn One (i. e. Nārāyaṇa) यशश्च ते दिक्षु रजश्च सैनिका वितन्वतेऽजोपम दंशिता युधा Kāvyāda. 3. 60.

अजोर्जित (ajorjita) *adj.* strong like the Unborn One (i. e. Vāsudeva) विभातिरामा परमा रणस्य विभाति ··· । सदैव तेऽजोर्जित ··· Vāgbhaṭā. 4. 26 (comm. अजो वासुदेव: तद्वद् बलिष्ठ:)

अजोषा (á-joṣā) *adj.* (*f.*) unsatiated, unsatisfied असृग्रमिन्द्र ते गिर: प्रति त्वामुदहासत । अजोषा वृषभं पतिम् ṚV. i. 9. 4.

अजोषित (a-joṣita) *adj.* not worshipped, not pleased अजोषितस्य जोषणं कर्तव्यम् S'ābaBh. 1683. 4 (*on* ix. 1. 37); 1683. 8 (*on* ix. 1. 37)

अजोष्य (á-joṣya) *adj.* unsatisfied मा वो मृगो न यवसे जरिता भूदजोष्य: ṚV. i. 38. 5.

अज्ग्रहण (aj-grahaṇa) *n.* **A** mention of the (Pratyāhāra) *ac* प्रत्याहारेऽनुबन्धानां कथमज्ग्रहणेषु न MahāBh. i. 32. 13 (*on* i. 1. 0) = Cāndra-Vṛ. *on* Pratyāhārasūtra 4; अज्ग्रहणस्याप्रत्युदाहरणमेव Nyās. i. 108. 6 (*on* i. 1. 57); ज्ञापकं चात्र अचो यत् इत्यज्ग्रहणम् PariVṛ.(Sī.) 82. 12; 91. 8; 144. 10; इकोऽचीत्यज्ग्रहणं व्यर्थं स्यात् PrakriKau. i. 200. 2; i. 201. 2; Prasā. i. 199. 22; i. 200. 9; तेषामज्ग्रहणेन ग्रहणं कस्मान्न LaS'abdeS'e. i. 10. 2; **B** mention of the suffix *ac* (in the Sūtra) अज्ग्रहणे णज्ग्रहणं मा भूत् MahāBh. ii. 208. 10 (*on* iv. 1. 15)

अज्ग्रहणसामर्थ्य (ajgrahaṇa-sāmarthya) *n.* force of the use of the word *ac* (Pratyāhāra) अज्ग्रहणसामर्थ्याद्यदेव भवति MahāBh. ii. 82. 9 (*on* iii. 1. 97); अज्ग्रहणसामर्थ्यादूसदृशोऽजित्यर्थे LaS'abdeS'e. i. 23. 14.

अज्ग्रहणानर्थक्य (ajgrahaṇānarthakya) *n.* futility of the use of *ac* (Pratyāhāra) इको यणचीत्यत्राज्ग्रहणानर्थक्यं स्यात् VaiyāBhū. 152. 23 (*on* 30)

अज्ग्रहणानुवृत्ति (ajgrahaṇānuvṛtti) *f.* carrying over of the word *ac* (from the previous Sūtra) तस्मादज्ग्रहणानुवृत्तिसामर्थ्यादजेव योऽज् न कथंचन हल् तत्रैव दीर्घत्वं विज्ञास्यते Nyās. i. 60. 18 (*on* i. 1. 10); यदि त्वज्ग्रहणानुवृत्तिसामर्थ्यादिच इत्येवं विहिता या वृद्धिस्तस्या: प्रतिषेधो विज्ञायेत Pradī. vi. 96. 19 (*on* vii. 2. 3); अज्ग्रहणानुवृत्तिनिराकरणवाद्यपवादं पठति Prasā. i. 68. 14.

अज्जक (ajjaka) *m.* name of a person क्षतोऽप्युदयराजाख्य: क्षत्तायु:शेषसत्तया । प्राणैर्नियोगभागाजौ नाज्जकोऽपि व्ययुज्यत RājTa.(Ka.) 7. 1481; 8. 324; 8. 472.

अज्जकात्मज (ajjakātmaja) *m.* son of Ajjaka तन्वङ्गपौत्रष्टुल्लाख्यस्तं जगादाज्जकात्मज: RājTa.(Ka.) 7. 1033.

अज्जटा (ajjaṭā) *f.* the plant *Flacurtia cataphracta* (*bhūmyāmalakī*) तामलक्यज्झटा (v. l. अज्जटा) ParyāRaMā. 122.

अज्जभट्ट (ajja-bhaṭṭa) *m.* name of a Brāhmaṇa वासिष्ठगोत्रस्य नारणभट्टप(पु)त्रस्य अज्जभट्टस्य वृत्तिरेका EI. xxi. 21. 55.

अज्जंभट्ट (ajjam-bhaṭṭa) *m.* name of a Brāhmaṇa भारद्वाजगा(गो)त्रस्य अज्जंभट्टपुत्रस्य महादेवभट्टस्य वृत्तिरेका EI. xxi. 21. 67; भारद्वाजगोत्रस्य अज्जंभट्टपुत्रस्य क(के)शवभट्टस्य वृत्तिरेका xxi. 22. 76; भारद्वाजगोत्रस्य अज्जंभट्टपुत्रस्य जानुभट्टस्य वृत्तिरेका xxi. 22. 77.

अज्जराज (ajja-rāja) *m.* name of a king स प्रभावं दर्शयितुं प्राप्तस्य विजयेश्वरम् । अज्जराजस्य सेनायां व्यावृत्य प्रस्थितोऽभवत् RājTa.(Ka.) 8. 748.

अज्जलोणि (ajjaloṇi) *m.* name of a village अपरत: अज्जलोणिग्रामसीमा EI. x. 87. 42.

अज्जुका (ajjukā) *f.* [Prakritization of *āryakā*, MAYR. 1. 545] **i** an elderly lady, queen, mistress (a term of respect) आर्यपुत्र विज्ञापयत्यज्जुका देवदत्ता PadmPrā. 4. 6; तेन गीतकेन शिथिलीकृतमानपरिग्रहास्मदज्जुका ··· पादचारेणैवास्मद्भर्तृदारकगृहमभिप्रस्थिता Ubhayābhi. 14. 13; अज्जुकारूपया तुभ्यमात्मा संदर्शितो मया BṛKathāS'loSaṁ. 14. 116; **ii** term of address for courtesan (in dramas) अज्जुकेति च वक्तव्या वेश्या परिजनेन च NāṭyaS'ā. 17. 92; नाट्योक्तौ गणिकाज्जुका AmaK. 384; समा हलेति प्रेष्या च हञ्जे वेश्याज्जुका तथा ···शब्द्यते DaśRū. 2. 70; नाद्याज्जुके मुज्यते SaraKaṇṭhā. 536. 8; गणिका पुनरज्जुका Vaija. 144. 104; ParyāS'aRa. 1. 156; गणिकाज्जुका AbhidhāCin. 334; शब्द्यते वेश्याज्जुकेति वृद्धा तु सात्ता तुल्या स्त्रिया हला NāṭyaDa. 210. 25 (200); वारयोषिज्जनस्याख्या भृत्यैरुक्ता तथाज्जुका NāṭaLaRaK. 2227; गणिकाथवा । वार्तासु सर्वदा काममज्जुकेत्यभिधीयते BhāvPra.(S'ā.) 271. 20(9); भाष्यते । ···गणिका त्वज्जुकाख्यया RasāSu. 300. 16 (3. 309); प्रेष्या हञ्जे वेश्याज्जुका तथा SāhiDa. 332. 8; S'abdaRa.(Vā.) 1899; अज्जुकानुचरैर्वेश्या वाच्या KośaKaTa. 1. 1749; SāhiSā. 3. 76; **iii** mother-in-law (a term of address in dramas) अम्बा माताज्जुका श्वश्रूरन्तिका भगिनीसुता NāṭaLaRaK. 2196; भर्तृमाताङ्गनाभिर्वा चेटीभिर्गणिकाथवा । वार्तासु सर्वदा काममज्जुकेत्यभिधीयते BhāvPra.(S'ā.) 271. 20(9); SāhiSā. 3. 76.

अज्जू (ajjū) *f.* mother अज्यते प्राप्यते पुत्रै: अज्जू: जननी Nārāyaṇa on Uṇādi (Bhoja.) 1. 79.

अज्झ (ajjha) *m.* the tree *Acacia catechu* or *Mimosa catechu* खदिरो गायत्र्याह्व:···प्रोच्यते बालपत्रोऽज्झो बाल: कुटिलकण्टक: AbhidhāMañ. 69. 11.

अज्झटा (ajjhaṭā) *f.* the plant *Flacourtia cataphracta* cf. **अजटा,** झटामलाज्झटा ताली शिवा तामलकीति च AmaK. 902; तामलक्यज्झटा सूक्ष्मफला क्षेत्रामलक्यपि ParyāRaMā. 7. 122; भूम्यामलक्यसौ । तामलक्यज्झटा ParyāMu. 13. 14; अज्झटा चणकं हन्यादार्द्रकं लाङ्गलीविषम् ĪśānS'iPa. i. 40. 158; i. 45. 126; S'abdaRa.(Vā.) 1303; AbhidhāMañ. 241. 12; 259. 13; S'abdaRa.(Su.) 4. 171.

अज्झटासंज्ञस्तम्ब (ajjhaṭāsañjña-stamba) *m.* bush called *ajjhaṭā* सेव्या नीवारधान्यके । वन्दाकेऽप्यज्झटासंज्ञस्तम्बे NānārthāSaṁ. i. 175. 1555.

अज्झल् (aj-jhal) *n.* (Gr.) vowels and consonants अज्झलिति समाहारद्वन्द्वं कृत्वा आपदेन द्वन्द्वे तु LaS'abdeS'e. i. 37. 7.

अज्झल (ajjhala) *n.* shield अज्झलं (v. l. अड्डनं) फलकं चर्म AbhidhāCin. 783.

अज्झलादेश (ajjhalādeśa) *m.* (Gr.) substitute for a vowel and a consonant अज्झलादेशस्याप्यजादेशव्यपदेश: PariVṛ.(Sī.) 155. 1.

अज्झलादेशत्व (ajjhalādeśa-tva) *n.* the nature of being a substitute for a vowel and a consonant उत्तरपदलोपे तु अज्झलादेशत्वेन स्थानिवत्त्वाभावात्तुल्यावधिकया भसञ्ज्ञया पदसञ्ज्ञा बाध्यते LaS'abdeS'e. ii. 379. 3.

अज्झल्त्व (ajjhal-tva) *n.* (Gr.) the state of being a vowel and a consonant अज्झलो: प्रतिषेधे शकारप्रतिषेधोऽज्झल्त्वात् Vār. 1. *on* P. i. 1. 10; आकारहकारयोरज्झल्त्वात् ···मूर्धन्यो नास्ति PariVṛ.(Sī.) 35. 16.

अज्झल्भिन्न (ajjhal-bhinna) *adj.* different from vowels and consonants अज्झल्भिन्नं तुल्यास्यप्रयत्नं सवर्णसंज्ञं भवति PāṇiTaVāNaMā. 48. 10.

अज्झल्समुदाय (ajjhal-samudāya) *m.* group of vowels and consonants अज्झल्समुदायरूपं पदमनुदात्तगुणयोगादनुदात्तमिति सामानाधिकरण्येन निर्देश उपपद्यते Pradī. v. 143B (*on* vi. 1. 158); यङोऽचि च इति ह्यज्झल्समुदायस्य लोपे कृते PariVṛ.(Sī.) 153. 5; अत्र त्वज्झल्समुदायेन व्यवधानमिति वृद्धिर्न Prasā. ii. 60. 21; द्विर्वचनं तु धात्ववयवस्याज्झल्समुदायस्य PāṇiTaVāNaMā. 73. 18.